

18 februari 2014

Ymere
wonen, leven, groeien

Dit stuk is in gezamenlijkheid met de betrokken partijen tot stand gekomen onder redactie van Marlies van Gelderen (Ymere) en Hanneke Beelen (gemeente Haarlem).

Inhoudsopgave

- 1. Ambitie Wijkagenda Rozenprieel*
- 2. Resultaten Wijkagenda*
- 3. Vervolg*

Bijlage:

Projecten sociaal

Projecten fysiek

Projecten economisch

Wijkagenda Rozenprieel

De Wijkagenda Rozenprieel is het programma waarin woningcorporatie Ymere en de gemeente Haarlem hun gezamenlijke korte en lange termijn betrokkenheid bij de wijk hebben vastgelegd. In de Wijkagenda zijn 19 verschillende projecten opgenomen die in de wijk uitgevoerd worden, zoveel mogelijk met en soms zelfs door bewoners. Kijk voor de Wijkagenda op www.haarlem.nl/Rozenprieel

1. Ambitie wijkagenda Rozenprieel

Wijken zijn geen statisch geheel. Door de tijd heen ontwikkelen ze zich in relatie tot de omgeving en maatschappij. Denk aan de inrichting, sfeer of voorzieningen. Omdat ook de bewoners zelf en hun wensen en ambities veranderen, is het goed om af toe de temperatuur op te nemen. Hoe gaat het in deze wijk? Zijn bewoners tevreden? In 2008 heeft Ymere met bewoners en stakeholders een analyse van de wijk gemaakt en gekeken naar problemen en kansen. De gemeente en Ymere hebben daarna in overleg met bewoners een Wijkagenda opgesteld. Hierin zijn sociale, economische en fysieke projecten benoemd voor de periode 2011 – 2013, uit te voeren door gemeente, bewoners, de school, Ymere, Haarlem Effect en ondernemers.

De gemeente en Ymere hebben voordat de Wijkagenda een feit was, samen met een stedenbouwkundig bureau gewerkt aan een toekomstvisie op het Rozenprieel. Deze is als concept Gebiedsvisie in de wijk en bij de wijkraad bediscussieerd. Daarna is er met verschillende betrokkenen – zoals de klankbordgroep, Ymere, gemeente en wethouder - uitvoerig van gedachten gewisseld. Het woord 'gebiedsvisie' bleek een beeld op te roepen van grootschalige ingrepen en aanpassingen. Dat was niet aan de orde en dat blokkeerde onnodig het zicht op het werken aan concrete projecten. De wijkraad zou graag zien dat de ambitie meer is dan een bundeling van projecten, dat er een visie is op de wijk. Er is toen voor een 'agenda voor de wijk' gekozen. Een agenda is concreet en gericht op de haalbare korte en middellange termijn projecten. Bovendien was het een middel voor Ymere en de gemeente Haarlem om hun plannen en betrokkenheid t/m 2013 in het Rozenprieel af te stemmen. Om samen te werken aan een integraal programma Haarlem Effect werd gevraagd om deel te nemen zodat ook de sociale pijler goed was vertegenwoordigd.

1.1 Ambities

De ambities van de gemeente en Ymere luiden: zorgdragen voor een goed en passend woon-, leef- en werkklimaat in het Rozenprieel van morgen en de toekomst. Zowel bewoners als gemeente en Ymere vonden dat de wijk hiervoor niet 'op de schop hoefde'. Afsproken werd om in 2013 te evalueren. In paragraaf 1.2, 1.3 en 1.4 staat een herhaling van de uitgangspunten per domein uit 2010.

1.2 Sociaal: uitgangspunt in 2010

De verschillende bewoners ontmoeten en kennen elkaar niet allemaal vanzelfsprekend. Dat hoeft ook niet en is niet voor iedereen even belangrijk. Maar elkaar kennen, elkaar tegenkomen helpt om prettig samen in de wijk te leven. Elkaar leren kennen schept begrip, vergroot gevoelens van veiligheid en kan tot vriendschap leiden. De school zou een ontmoetingsplek voor alle wijkbewoners kunnen zijn. Binnen de wijk ontbreekt het aan ontmoetingsplekken. Kinderen en ouderen zijn aandachtsgroepen waarvoor en met wie extra activiteiten ontwikkeld kunnen worden.

1.3 Fysiek: uitgangspunt in 2010

De openbare ruimte is soms rommelig. Er is te weinig groen en verkeer neemt veel ruimte in. Dit heeft invloed op de leefkwaliteit in de wijk die nu door veel mensen als onvoldoende wordt beschouwd. Dit is niet zomaar op te lossen. De wijk kent nu eenmaal een bepaalde stedenbouwkundige opzet. Kleinschalige en een gerichte samenhangende aanpak kunnen de uitstraling en de kwaliteiten van de wijk verbeteren.

1.4 Economisch: uitgangspunt in 2010

Er zijn nog steeds veel ondernemers actief in de wijk, net als vroeger. Je ziet ze alleen bijna niet meer. Bedrijvigheid in de wijk zorgt voor een prettige sfeer, levendigheid en door de 'ogen op straat' ook veiligheid. Het zijn ook kleine 'ontmoetingsplekken'. Ondernemers zorgen voor werkgelegenheid en voegen iets extra's toe aan de leefkwaliteit. Samen met ondernemers kan verkend worden wat voor rol zij spelen in de wijk en hoe zij, op wat voor manier dan ook, meer zichtbaar kunnen zijn. De wijk leent zich niet voor allerlei winkels, de binnenstad is immers dichtbij. Dat er toch voorzieningen zijn is wel belangrijk, ook vanuit sociaal oogpunt.

2. Resultaten wijkagenda

Per project is door de verschillende projectleiders – zowel bewoners als verschillende medewerkers van Ymere, gemeente, school, Haarlem Effect, steeds de trekker van een project- een uitgebreide rapportage gemaakt. De 19 projectrapportages zijn in de bijlage opgenomen. In dit hoofdstuk is per domein aangegeven of de realisatie van de projecten geslaagd is, stil staat/nog niet helemaal klaar is, dan wel uitgesteld of tot onvoldoende resultaat heeft geleid. Daarnaast is ook gekeken naar inzet en resultaten op het terrein van participatie en communicatie.

2.1 Resultaten op sociaal domein

Project	Realisatie
Succesvolle school voor de buurt	
Tuin van Jonker als ontmoetingsplek	
Groeten uit de Roos	
Sport in de wijk	
Rozenpad	

De school heeft inmiddels méér leerlingen en een meer diverse leerlingenpopulatie. Waar er medio 2009/2010 nog alleen kinderen uit het 'hart van de wijk' op school zaten, is het nu een school voor alle kinderen. Daarmee kan de school blijven bestaan. De school werkt aan diverse projecten met Haarlem Effect en ook de Kunst en Cultuurgroep heeft ideeën voor samenwerking. In het project Rozenpad zijn door Haarlem Effect, met steun van Ymere voor een projectleider, veel activiteiten opgezet met bewoners. Denk aan groen, de rollator-wandeling, de open eettafel voor ouderen en overleg over jeugdoverlast. Voor ouderen zijn diverse ideeën ontstaan waar Haarlem Effect aan verder wil werken. In november 2013 is eindelijk de herinrichting van de Tuin van Jonker gestart. Er is hier een aantal vertragende factoren geweest, zoals kwesties rondom grondannexatie en beheer. Toch denken we dat ondanks de vertraging, dit project een positief verloop en straks ook resultaat kent, dat echt in samenwerking met bewoners tot stand is gekomen. Schooljudo was een kort en afgebakend traject, een kennismaking voor leerlingen met deze sport. Kinderen vonden het leuk en 25% is doorgestroomd naar naschoolse lessen bij judovereniging Munen Muso. Naast groen, sport en onderwijs, ofwel toekomst, is er ook geïnvesteerd in geschiedenis. Er is een mooie site gekomen (www.groetenuitderoos.nl) met verhalen van bewoners en foto's over de geschiedenis van de wijk, waarmee de betrokkenheid van bewoners bij hun wijk gestimuleerd wordt.

2.2 Resultaten op fysiek domein

Project	Realisatie
Veilig en effectief parkeren	
Herontwikkeling Koningstein	
De kwaliteit van het Zuider Buiten Spaarne	
Verkeer	
Duurzaamheid	
Groen	
Aanpak woonomgeving bij (ver)nieuwbouw en renovatie	Nvt / PM
Vooroorlogse huurwoningen van Ymere	
Onderzoek HAT Woningen	
Herprofilering straten	
Schone, hele en veilige buurt	
Toegankelijkheid en beter begaanbare straten	

Voor het parkeren in de wijk en verkeer zijn nog steeds verbeteringen denkbaar, o.a. als het gaat over de binnenterreinen en bevoorrading van de Vomar. Vandaar dat deze twee op oranje staan. Ook op oranje staat Koningstein, omdat de herontwikkeling nog van start moet gaan en nog niet meetbaar is of het proces naar tevredenheid is gelopen. De herprofilering van straten heeft nog niet plaatsgevonden, maar de Linschoten/Rozenprielstraat staan wel op de planning voor 2015. Bij bouwprojecten van Ymere gaat de gemeente kijken of het mogelijk is tegelijk de openbare ruimte aan

te pakken. Op dit moment wordt alleen iets gedaan als onderhoud noodzakelijk is. Op terrein van toegankelijkheid is er vooral rondom de Roos en Tulp wat gebeurd, maar verder op in de wijk constateren bewoners nog diverse problemen. Het is een thema dat maandelijks terugkomt in de wijkgesprekken, iets om alert op te zijn in deze dichtbebouwde wijk. Wat op rood staat, is het project 'kwaliteit Zuider Buiten Spaarne'. We willen de ambitie omhoog houden maar door gebrek aan middelen wordt dit uitgesteld. De gemeente legt de prioriteit bij noodzakelijk onderhoud en veiligheid in de openbare ruimte. Er is dan geen financiële ruimte over. Gedeeltelijk geslaagd is het project schoon, heel, veilig. Op terrein van verlichting en illegaal grondgebruik zijn resultaten geboekt. Er zijn echter nog gevoelens van overlast en onveiligheid. De woningprojecten lopen zoals gepland. Onderzoek naar scenario's voor de aanpak van enkele vooroorlogse blokken zijn gestart en bewoners zijn geïnformeerd. Eind 2013 worden hierover besluiten genomen bij Ymere. De voorbereiding voor de daadwerkelijke realisatie start in 2014. In de HAT woningen werd afgelopen periode technisch onderzoek gedaan. Tot 2016 heeft de aanpak van uitstraling en andere verhuurmogelijkheden geen prioriteit. Wel is het streven om voor die tijd de open verbrandingstoestellen te vervangen door cv's. Het project '(ver)nieuwbouw en renovatie' betrof het aanpakken van de woonomgeving/straten door de gemeente bij de aanpak van de woningen door Ymere. Dat is dus nog niet van toepassing. Tot slot ook de projecten waarvoor veel enthousiasme is bij zowel bewoners als de gemeente en Ymere. De plannen zoals geformuleerd in project Duurzaamheid en Groen zijn allen gerealiseerd. Dit wil niet zeggen dat er geen aandachtspunten overblijven: die komen terug in de wijkoverleggen. Vanuit de projecten komen weer nieuwe ideeën voort die vanuit het momentum dat is gecreëerd in de wijk met de wijkagenda, vragen om verduurzaming of follow-up. Veel waardering voor de bewoners verenigd in het GGRG voor hun inzet voor groen in de wijk. Ook veel waardering voor de ondernemers van Entremedio (uit de Greiner) die een community "Opgewekte Club" in het leven hebben geroepen. Hier maken 100+ Rozenprieelers deel van uit, samen geven zij vorm aan concrete voorstellen op het gebied van duurzaamheid, zoals een de toolkit voor energiebesparing,

2.3 Resultaten op economisch domein

Project	Realisatie
Supermarkt	
Wijkeconomie stimuleren	

Rekening houdend met wat kon, met wat bewoners wilden en de uitkomst van gesprekken met de Vomar - die van plan is in de wijk te blijven - zijn de resultaten en ontwikkelingen de afgelopen jaren in dit domein redelijk positief. Een aantal ondernemers is betrokken bij de wijk en/of werkt actief samen met gemeente of Ymere. Er is flink genetwerkt tussen ondernemers. Een enthousiaste partij met jonge creatieve ondernemers, stichting Klein Haarlem, is in de Greiner getrokken en gaat flexwerkplekken verhuren. Meer betrokkenheid bij economische of sociale problematiek in de wijk, één van de doelstellingen, zou vooral vanuit ondernemers zelf moeten komen. Door de netwerken die onderling ontstaan zijn, is dit misschien iets dat kan groeien in de toekomst.

2.4 Betrekken bewoners

Met de markt op het Voortingsplantsoen en Palmplein in 2011 en de nieuwsbrief over de Wijkagenda die huis-aan-huis verspreid is in 2012, kan iedereen op de hoogte zijn van de wijkagenda. We hebben niet tussentijds over de stand van zaken van alle projecten huis-aan-huis gerapporteerd, wel aan de wijkraad. Bewoners zijn via de wijkraad, sleutelfiguren en de markt betrokken. Via het GGRG en de Kunst en Cultuurgroep is een aantal bewoners zeer actief betrokken geweest bij de projecten in de wijkagenda. Maar ook de betrokkenheid van ouders bij de toekomst van de school en alle mensen die meegedaan hebben aan activiteiten vanuit project Rozenpad, maken dat de meeste projecten echt een *gezamenlijk* geslaagd resultaat hebben opgeleverd. Na afronding van deze rapportage wordt een nieuwsbrief over deze rapportage huis-aan-huis verspreid, we nemen daarbij ook de Greiner mee.

3. Vervolg

Sommige projecten van de wijkagenda Rozenprieel zijn afgerond, andere lopen door. Dat kan zijn omdat bepaalde knelpunten uit 2010 nog niet verholpen zijn, er nieuwe knelpunten geconstateerd zijn, of omdat deze zich over een lange termijn afspelen. Bijvoorbeeld de herontwikkeling van Koningstein en (ver)nieuwbouw en renovatie van woningen. Hoe nu verder?

De Gemeente Haarlem werkt in stadsdeel Zuidwest met wijkgesprekken. Dat betekent dat de Beheerder Gebied en de Gebiedsverbinder periodiek met elke wijkraad om tafel gaan om knelpunten en wensen te bespreken. Dit is een platform om vooral leefbaarheids- en veiligheidsaspecten aan de orde te stellen. Het is belangrijk dat ook het GGRG blijft deelnemen aan het wijkgesprek. Daarnaast willen we het wijkgesprek (periodiek) uitbreiden met een vertegenwoordiger van Ymere.

De nieuwe afdeling Gebiedsontwikkeling en Beheer heeft in 2013 een gebiedsprogramma geschreven met een looptijd van één jaar en een gebiedsopgave die zich richt op de (middel)langere termijn.

Voorop staat dat de ambitie van de gemeente Haarlem en woningcorporatie Ymere tot het realiseren van een goed en passend woon-, leef- en werkklimaat in het Rozenprieel actueel blijft. Deze ambitie krijgt in de komende jaren vorm door aandacht voor de aanpak van huurwoningen, leefbaarheid en wijk- en complexbeheer. Extra aandacht voor het dagelijks beheer in de wijk is noodzakelijk. Dit betreft zowel het beheer van de buitenruimte als het sociaal beheer, door de gemeente en Ymere.

In een aantal andere stadsdelen wordt het instrument 'wijkcontract' ingezet om met elkaar – bewoners en professionals - knelpunten en kansen te verkennen en vast te leggen wat partijen gaan doen op deze terreinen. Om niet in elk stadsdeel met andere formats en aanpakken te werken, is voorgesteld om ook voor het Rozenprieel een Wijkcontract op te stellen. Helemaal nieuw is het niet, al eerder is er in de wijk gewerkt met een wijkcontract. Over de vorm, het proces en de ambities gaan gemeente, Ymere, Haarlem Effect én een groep vertegenwoordigers uit de wijk (bewoners en ondernemers) in het voorjaar van 2014 in gesprek.

Mogelijk zijn naast de wijkgesprekken ook andere 'fora' mogelijk, plekken waar bewoners, ondernemers uit de wijk, vertegenwoordigers van Ymere, gemeente, Haarlem Effect en eventueel andere partijen samen komen en de krachten bundelen (bijv. op terrein van ontmoeten, duurzaamheid, veiligheid).

Als het gaat om de gemeentelijke planning van de aanpak van de openbare ruimte, zal het jaarlijks op te stellen gebiedsprogramma de plek zijn om de financiële middelen hiervoor vast te leggen. De gesprekken tussen de wijkraad en de gemeente over de herontwikkeling van Koningstein zijn intussen al regulier geworden en zullen doorgang blijven vinden.

Ymere heeft het voornemen om ruim honderd woningen in het Rozenprieel uit het begin van de 20e eeuw, ingrijpend aan te pakken. Dit kan met hoog niveau renovatie of sloop/nieuwbouw. Bewoners van de betreffende woningen worden nauw betrokken in dit proces. Inmiddels zijn de eerste voorlopige uitgangspunten en een planning voor het project vastgesteld. De aanpak zal bloksgewijs gedaan worden, waardoor de uitvoering over meer jaren verspreid zal zijn. Naast aandacht voor de 'stenen' heeft Ymere aandacht voor het samenleven in de buurt. Dit betekent dat er een korte lijn is tussen Haarlem Effect en Ymere. Ymere doet graag mee met het wijkcontract om zo met diverse bewoners(groepen), ondernemers en stakeholders contact te houden en samen te bepalen wat de prioriteiten zijn voor de wijk. Vervolgens kan er ook financiële steun komen voor ideeën waarvoor veel draagvlak is. Ook geldt dat Ymere bij onwenselijke situaties in of rond de wooncomplexen goed benaderbaar is en graag meedenkt en doet om zaken te verbeteren, via het wijkcontract of via rechtstreeks contact met de huismeester.

Gemeente Haarlem en Ymere blijven zich inzetten samen met bewoners voor een prettige, mooie, veilige en leefbare wijk.

Bijlage

De projecten sociaal

- ***Succesvolle school voor de buurt***
- ***Tuin van Jonker als ontmoetingsplek***
- ***Groeten uit de Roos***
- ***Sport in de wijk***
- ***Rozenpad***

Evaluatie project wijkagenda Rozenprieel

Project: Succesvolle school voor de wijk

Plan

<p>Projectomschrijving uit de wijkagenda</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Er is een doorstart met de Hannie Schaftschool gemaakt. Hiertoe is een werkgroep ingesteld. Samen met onder andere Op Stoom en de stichting Spaarnesant wordt gewerkt aan een kwalitatief goede en aantrekkelijke school. - De school wordt uitgebreid met voorschoolse, tussenschoolse en naschoolse faciliteiten. - Bij een herontwikkeling van Koningstein zou de Jan Huijgenstraat verbonden kunnen worden met het Spaarne zodat de school een ingang krijgt aan de straat. Daarmee wordt de school beter bereikbaar vanaf het Spaarne. - De mogelijkheid wordt geboden om de school te renoveren en op termijn met nieuwbouw uit te breiden. Eventueel op een andere plek. De voorwaarde is dat de school in de wijk blijft. - Omwille van de ontwikkeling van de school wordt echter belang gehecht aan de uitspraak dat de Hannie Schaft School gehuisvest blijft in het bestaande gebouw, dat immers een gebouw van allure is. De Wijkagenda doet die uitspraak voor de korte en middellange termijn (8-10 jaar). Daarna zal de ontwikkeling van de school moeten bepalen of het huidige gebouw geschikt blijft. - Er is tevens een inhoudelijke samenwerking van start gegaan vanuit School in de Wijk tussen de school en het welzijnswerk. Doel is de mix van kinderen met verschillende achtergronden vorm te geven in de wijk. Daarbij hoort in de toekomst een breed activiteiten aanbod op verschillende locaties in de wijk voor de jeugd.
<p>Projecteigenaar</p>	<p>Hannie Schaftschool, i.s.m. Gemeente Haarlem, Stichting Spaarnesant, Ymere, Op Stoom, Haarlem Effect</p>
<p>Tijd</p>	<p>Voortzetting</p>
<p>Doelen</p>	<p>Doel 1: instroom omhoog en meer gedifferentieerde leerlingengroep</p> <ul style="list-style-type: none"> -Verhogen leerlingenaantal naar 150 leerlingen in 3 a 4 jaar (van 2010 naar 2012/13) - Een meer gedifferentieerde groep leerlingen (50% van het bestand moet bestaan uit kinderen die niet uit de kern van het Rozenprieel afkomstig zijn. Idealiter kinderen uit de randen – hoger opgeleide ouders- en/of afkomstig van aanpalende buurten.) <p>Doel 2: Ontwikkelingskansen van de kinderen vergroten</p> <ul style="list-style-type: none"> -Met van een inhoudelijk plan van aanpak samen met BSO / Kinderopvangorganisatie Op Stoom, wordt een nieuw programma ontwikkeld. Er is gekozen voor een brede school concept. Het aanbod van activiteiten en voorzieningen uitbreiden. - Wijk en school meer op elkaar betrekken. Samenwerking tussen scholen en instelling versterken. De samenwerking met diverse instanties verhoogt de sociale en fysieke leefbaarheid in de wijk. - Ouders meer betrekken bij de ontwikkeling van hun kind

Rapportage en evaluatie

<i>Stand van zaken project</i>	<p><i>Resultaat leerlingpopulatie:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> <i>1. Bij start van de samenwerking in 2009/2010 zaten 88 kinderen op school, 80 is de kritische ondergrens. Het bestaan van de school was bedreigd. Voor schooljaar 2012/2013 waren in maart 2012 al 103 schoolkinderen ingeschreven. Voor schooljaar 2013/2014 zijn 120 kinderen ingeschreven.</i> <i>2. Niet alleen het aantal leerlingen is toegenomen, ook de 'gemengdheid'. De 88 kinderen waren bijna allemaal afkomstig uit het 'hart van de wijk', kinderen van ouders met een huurwoning. Opleidingsniveau en postcodegebied zijn vanaf 2010 bijgehouden. In 2011/2012 was de nieuwe instroom voor 61% van hoger opgeleide ouders van binnen én buiten de wijk en de aanmeldingen voor 2012/2013 waren in voorjaar 2012 voor 100% van hoger opgeleide ouders van binnen en buiten de wijk. Bij de start van het jaar zijn er nog wel kinderen van lager opgeleide ouders bijgekomen, die zijn veelal later met inschrijven.</i> <p><i>Resultaat activiteiten:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> <i>1. Door 'missie Liza' kunnen kinderen via een speciaal programma aan (creatieve) talentontwikkeling doen. Missie Liza en de vele activiteiten konden worden opgestart en uitgevoerd mede dankzij Ymere's bijdrage aan de coördinator. De Positive Behavior Support aanpak wordt ook goed ontvangen, ouders geven aan dat het erg rustig is op de school. Verder: de wereldkeuken is gerealiseerd; de gymzaal opgeknapt; en vooral: er is basisonderwijs én kinderopvang van 0-12 van 7.30-18.30. Dat was een belangrijke wens en kritisch voor succes.</i> <i>2. Samenwerking gebeurt meer en meer, o.a. via project Rozenpad (kinderen met ouderen) en via Haarlem Effect in buurthuis de Tulp, o.a. via groenprojecten en er is goed overleg met maatschappelijk werk.</i> <i>3. De nieuwe directeur zet zich in op het "betrekken van nieuwe ouders" en "verbinden oude en nieuwe ouders". Nieuwe ouders melden zich al aan voor begeleiding van activiteiten.</i> <p><i>Er is fors geïnvesteerd in het schoolgebouw. Hiermee hebben we beoogd het gebruik en de functionaliteit voor de komende 6 jaar te verbeteren en de school te revitaliseren. Dat is geslaagd, zelfs een groot succes geworden.</i></p> <p><i>Een echte renovatie zal meer gaan kosten, dan hebben we het over een verlenging van de levensduur van het gebouw met 15-20 jaar. De gevels moeten worden bewerkt tegen vocht uit de grond, nieuwe kozijnen, nieuw dak, isolatie e.d. In de afweging die we dit jaar gaan maken nemen we mee dat het om een specifiek gebouw gaat, dat we graag willen behouden en dat nieuwbouw op een andere plek erg onzeker is. Er komen miv 2015 ontwikkelingen aan (doordecentralisatie buitenonderhoud, overheveling van een klein deel van de huisvestingsmiddelen van gemeente naar schoolbesturen) die ertoe leiden dat wij voornemens zijn, plannen te gaan maken voor een renovatie en onderwijskundige aanpassing van het schoolgebouw. Zekerheid is in dit stadium niet te geven, wel dat de kans groot is dat deze renovatie binnen 3 tot 5 jaar zal plaatsvinden op kosten van Spaarnesant.</i></p>
<i>Betrokkenen</i>	<i>Hannie Schaftschool, i.s.m. Gemeente Haarlem, Stichting Spaarnesant, Ymere, Op Stoom, Haarlem Effect</i>
<i>Evaluatie</i>	<i>Zeer geslaagde 'opleving' van de school. Er is veel samengewerkt en gaandeweg ontstaat meer en meer betrokkenheid in de wijk bij de school.</i>

Prognose

De stichting Spaarnesant ziet de toekomst van de school zeer positief in. De huidige lijn wordt voortgezet en zal er toe leiden dat de school binnen 3 jaar voldoende leerlingen (150-175) heeft voor een zelfstandige positie binnen de wijk. Dit komt door het succes van de gezamenlijke inspanning, een voorbeeld voor andere wijken met een vergelijkbare problematiek.

Evaluatie project wijkagenda Rozenprieel

Project: Tuin van Jonker als ontmoetingsplek

Plan

<i>Projectomschrijving</i>	De Tuin van Jonker was dertig jaar lang het domein van de in 1993 overleden Haarlemse beeldhouwer Wim Jonker. Al voor het begin van deze eeuw zijn er pogingen ondernomen om de voormalige Tuin van Wim Jonker een openbare groene herbestemming te geven. Op verzoek van enkele bewoners van de wijk Rozenprieel en na het houden van een enquête in de gehele wijk is gebleken dat er een grote wens is om de wijk te vergroenen. In samenwerking met Ymere is afgesproken dat zij het opknappen voor hun rekening nemen en tegelijkertijd hun woningbezit rondom de Tuin renoveren. In het wijkcontract “Rozenprieel oktober 2007 – oktober 2009” is het aanleggen van een “pocketparkje” op het binnenterrein tussen de Lange Poellaan, Barendsestraat, Kamperstraat en Kamperzijstraat als één van de projecten opgenomen.
<i>Projecteigenaar</i>	Ymere
<i>Tijd</i>	2011
<i>Doelen</i>	Het beoogde resultaat is om van de huidige locatie een semi-openbaar parkje te maken, met paden, bomen, bankjes en het beeld van Wim Jonker en daarmee de leefbaarheid en sociale veiligheid te vergroten van de wijk.

Rapportage en evaluatie

<i>Stand van zaken project</i>	Ymere en de gemeente hebben samen met bewoners een ontwerp voor de tuin gemaakt. Het definitieve ontwerp is vastgesteld door het college op 16 juni 2012. De samenwerkingsovereenkomst tussen Ymere en de gemeente is recent ondertekend. Stukken asbest in de Tuin van Jonker zijn door firma Bottelier verwijderd. De uitvoering is gestart in november 2013 en de opening zal in het voorjaar plaatsvinden. In het voorjaar van 2014 zullen Ymere, de gemeente, de wijkraad en het GGRG opnieuw bij elkaar komen om te kijken hoe de bewoners betrokken kunnen worden bij het (dagelijks) onderhoud van de tuin en welke activiteiten er georganiseerd kunnen worden. Belangrijk is dat eerst de tuin wordt aangelegd voordat we de bewoners betrekken bij de activiteiten in de tuin. De kwestie van de grondannexatie heeft de afdeling Vastgoed in behandeling, maar vormt geen belemmering voor de uitvoer van de herinrichting van de tuin.
<i>Betrokkenen</i>	Ymere, de gemeente, de wijkraad, GGRG, werkgroep Kunst & Cultuur, Haarlem Effect en omwonenden/bewoners van de wijk Rozenprieel.
<i>Evaluatie</i>	Uit de wijkenquête van 2008 is gebleken dat veel bewoners uit het Rozenprieel de wens uitgesproken hebben voor meer groen in de wijk.

	<p>De realisatie van de Tuin van Jonker was een onderdeel van het al afgelopen wijkcontract Rozenprieel en is eind vorig jaar opgenomen in de wijkagenda. Het coalitie programma 2010-2014 onderschrijft dat door middel van het versterken en bevorderen van de kwaliteit van groen in de wijk, de leefbaarheid wordt vergroot.</p> <p>Het ontwerp is door middel van participatie tot stand gekomen. De samenstelling van de participatiegroep (omwonenden van de huidige Tuin van Jonker, leden van het GGRG, leden van de werkgroep Kunst en Cultuur en de wijkraad) was gemêleerd, van zowel 'bewoners van het eerste uur' als 'nieuwkomers'. De participatiegroep is 7 maal bijeen geweest. Daarnaast is er door Haarlem Effect een enquête gehouden onder alle omwonenden van de huidige tuin (50 adressen), waarvan 35 hebben meegewerkt. De uitslag was dat het grote merendeel vóór het opknappen van de huidige tuin is. Verder is ook aangetoond dat de gevoeligheid rondom het wel of niet weghalen van de parkeerplaatsen groot is. Naar aanleiding van de laatste participatie avond en diverse gesprekken met alle stakeholders is besloten de Tuin van Jonker in fases aan te leggen met in het eerste ontwerp het behoud van het huidige aantal parkeerplaatsen.</p>
<i>Prognose</i>	<p>Ymere legt de Tuin van Jonker aan. Na herinrichting is de tuin en de openbare ruimte weer op normniveau. Het dagelijks (klein) onderhoud zal worden gedaan door omwonenden onder begeleiding van het GGRG (Geheime Groene Roos Genootschap). De rol van het GGRG is het stimuleren, ontwikkelen en ondersteunen van bewoners. Het zou goed zijn de mensen van de voormalige werkgroep Kunst en cultuur te betrekken bij het stimuleren van bewoners tot groenparticipatie. Het jaarlijks onderhoud wordt uitgevoerd door de afdeling GOB van de gemeente.</p>

Evaluatie project wijkagenda Rozenprieel

Project: Groeten uit de Roos

Plan

<p>Projectomschrijving uit de wijkagenda</p>	<p>In dit project werken bewoners samen aan het vastleggen van verhalen van bewoners van het Rozenprieel. Na de Spreekende Muren is de werkgroep Kunst en Cultuur nu bezig met het vervolg, getiteld: Groeten uit de Roos (zie ook: www.groetenuitderoos.nl). De werkgroep Kunst en Cultuur bestaat uit wijkbewoners, die hierbij samenwerken met de school, Zorgcentrum De Roos en Buurtcentrum De Tulp. Entremedio geeft in opdracht van de Werkgroep letterlijk vorm aan het project. Haarlem Effect ondersteunt.</p>
<p>Projecteigenaar</p>	<p>Werkgroep Kunst en Cultuur (buurtbewoners), i.s.m. De Tulp, De Roos, De Hannie Schaftschool, Ymere, Haarlem Effect. Vormgeving door Entremedio</p>
<p>Tijd</p>	<p>Start: medio 2011 Einde: januari 2013</p>
<p>Doelen</p>	<p>Het doel van het project is dat buurtbewoners zich meer betrokken voelen bij de wijk door kennis te nemen van verhalen van medebewoners over het leven in de buurt vroeger en nu en door zelf verhalen in te brengen. Het project levert de volgende producten op:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Een website gekoppeld aan een route van QR codes uitgezet in de buurt. De verzameling verhalen op de site wordt na afloop van het project aangevuld. - Een programma van buurtwandelingen uitgevoerd door gidsen van 't Gilde voor buurtbewoners en andere geïnteresseerden. - Een net werk van vrijwilligers die na afloop van het project verhalen verzamelen om online dossier aan te vullen. - Een speciaal katern in wijkkrant Rooskleurig (vier keer). - Communicatie-uitingen in de wijk, zoals posters, flyers, en online via hyves-pagina, twitter, oneindignoordholland.nl (hoort zegt 't voort). - Een educatief en creatief programma voor leerlingen van de Hannie Schaftschool en NSO Op Stoom, dat door leraren herhaald kan worden. - Een blijvende kunstuiting in de wijk op basis van verhalen.

Rapportage en evaluatie

<p>Stand van zaken project</p>	<p>De beoogde resultaten zijn deels gerealiseerd. Er is een website gekoppeld aan een route met QR codes door de wijk. Er zijn 2 extra katernen in de wijkkrant Rooskleurig verschenen. De redactie van de website verzamelt nieuwe verhalen van buurtbewoners. De samenwerking met de Rooskleurig wordt voortgezet. Om de bekendheid van de site te vergroten heeft de redactie het voornemen de site aan een Facebookpagina voor (ex) Rozenprieëlers te koppelen. Nog niet gerealiseerd zijn een educatief programma i.s.m. de Hannie schaftschool, een programma wijkwandelingen door het 't Gilde en een permanente kunstuiting in de wijk.</p>
--------------------------------	---

<p><i>Betrokkenen</i></p>	<p><i>Werkgroep Kunst en Cultuur (inmiddels opgeheven en voortgezet als redactie van groetenuitderoos.nl) is initiatiefnemer en verantwoordelijk voor de inhoud van het project. Naast Entremedio is ook kunstenaar Laurien Mulder betrokken.</i></p> <p><i>Experts Frank van der Pol, architectuurhistoricus, en Jan Dekker, stedenbouwkundige, hebben een inhoudelijke bijdrage geleverd aan de site. Tot nu toe hebben 10 buurtbewoners verhalen ingebracht.</i></p> <p><i>Wijkkrant Rooskleurig heeft samen met de werkgroep een aantal katernen gerealiseerd.</i></p> <p><i>Haarlem Effect is verantwoordelijk voor de projectbegeleiding en treedt op als penvoerder bij subsidieaanvragen.</i></p> <p><i>Ymere heeft het project financieel ondersteund en heeft projectkunstenaar Harald Schole beschikbaar gesteld voor inhoudelijke begeleiding.</i></p> <p><i>Ontwerpbureaus Entremedio en Picadia (beide gevestigd in de Greiner) hebben de site ontworpen en gebouwd.</i></p> <p><i>Gemeente Haarlem heeft stoeptegels met een QR-code in het trottoir ingelegd.</i></p> <p><i>SNS-Reaalfonds heeft het project financieel ondersteund</i></p>
<p><i>Evaluatie</i></p>	<p><i>Er is een mooie, aantrekkelijke en gebruikersvriendelijke site gerealiseerd, die veel mogelijkheden biedt voor toekomstig gebruik. Voor de borging van het project is echter blijvende professionele ondersteuning van de redactie door Haarlem Effect vereist, o.a. door verantwoordelijkheid te nemen voor de hosting van de site en door nieuwe projecten en initiatieven te begeleiden.</i></p> <p><i>De ambitie is om de gebruikersgroep te verbreden, daarvoor is wel extra promotie en menskracht nodig.</i></p> <p><i>Het is jammer dat nog niet alle resultaten behaald zijn. Vooral voor de educatieve samenwerking met de Hannie Schaftschool en het realiseren van een permanente kunstuiting was het beschikbare budget ontoereikend.</i></p>
<p><i>Prognose</i></p>	<p><i>De werkgroep Kunst en Cultuur wil het project met de Hannie Schaftschool en op termijn de kunstuiting in de wijk alsnog realiseren. Wij (=de voormalige werkgroep) richten ons hierbij op het thema WOII. Dit is een mooi verbindend thema, waarmee je oude en jonge wijkbewoners aan elkaar kunt koppelen. Bij oudere wijkbewoners leeft het thema nog sterk, vooral het bombardement van de wijk in okt. 1940. Leerlingen van de Hannie Schaftschool verzamelen bij oudere wijkbewoners verhalen over de oorlog en vertellen eigen verhalen over het thema vrijheid. De verhalen krijgen o.a. een plek op de site. De verhalen kunnen de basis vormen voor een meer permanente kunstuiting in de wijk. De werkgroep zoekt naar verbindingen met andere initiatieven en doelgroepen voor meer draagvlak en meer verhalen uit de wijk. Ingrid Swakman kan hier als nieuwe buurtwerker een rol in spelen.</i></p> <p><i>Aandachtspunt: Voor het onderhoud van de site www.groetenuitderoos.nl zijn extra financiën nodig.</i></p> <p><i>Voor een educatief project i.s.m. de Hannie Schaftschool denkt de voormalige Kunst en Cultuurgroep aan een budget van € 5000 euro.</i></p> <p><i>Voor een herdenkingsmoment aan een budget van € 20.000 euro.</i></p>

Evaluatie project wijkagenda Rozenprieel

Project: Sport in de wijk

Plan

<i>Projectomschrijving uit de wijkagenda</i>	<i>Dit project 'Sport in de wijk' stelt gezondheid en welzijn van de wijkbewoners centraal. Het programma is nog in ontwikkeling. Op het Voortingsplantsoen is Sportsupport samen met het tienerwerk van Buurtcentrum De Tulp actief. Het gaat hierbij met name om een aanbod voor de oudere jeugd van de buurt. In de Hannie Schaftschool zal in het najaar van 2011 gestart worden met schooljudo. De GGD is bezig met een onderzoek naar de gezondheid van verschillende leeftijdsgroepen en zal hierover in het najaar een advies publiceren.</i>
<i>Projecteigenaar</i>	<i>Ymere i.s.m. sportverenigingen, buurtbewoners, ondernemers, en partijen op het terrein van gezondheid</i>
<i>Tijd</i>	<i>Start: 2011</i>
<i>Doelen</i>	<p>Hoofddoelstelling</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kinderen leren op een verantwoorde manier deel te nemen aan de omringende bewegingscultuur <p>Specifieke doelstellingen</p> <ul style="list-style-type: none"> • Samen sporten met andere kinderen uit de wijk. • Kinderen verenigingsklaar maken; o.a. afspraken nakomen, ouders betrekken

Rapportage en evaluatie

<i>Stand van zaken project</i>	Alle projecten zijn uitgevoerd en de doelstellingen zijn behaald. Van de 44 deelnemende leerlingen van de Hannie Schaftschool zijn er 12 doorgestroomd naar naschoolse lessen, waarvan er 6 lid zijn geworden van Munen Muso.
<i>Betrokkenen</i>	<ul style="list-style-type: none"> - 2Basics: organisator en uitvoerder van schooljudo en in breder verband - judovereniging Munen Muso: leverden docent voor de lessen op school. Naschoolse lessen werden bij hen op locatie gegeven door hun docent en kinderen konden zich vervolgens bij deze club inschrijven. - Hannieschaftschool: promoten van schooljudo in de groepen 3 en 4. Stelden ruimte beschikbaar voor de 6 lessen tijdens schooltijd. - Stichting Sportsupport: ondersteunend aan 2Basics

<i>Evaluatie</i>	<p>Wat goed ging:</p> <p><u>Naschoolse lessen</u>: Doorstroom naar de naschoolse lessen was op de Hannie Schaftschool zeer hoog; 25%.</p> <p><u>Succescampagne</u>: De succescampagne droeg bij aan de lokale bekendheid van schooljudo. Een deelnemer uit het Rozenprieel stond op verschillende posters en leaflets verspreid in de hele wijk.</p> <p><u>Deelnemers en betrokkenen</u>: Zowel de leerlingen als docenten waren tevreden over het schooljudoproject. Ze merkten dat de leerlingen na de eerste paar lessen rustiger waren in de klas. Ook gaven ze aan dat ze leerlingen door het bijwonen van de schooljudo op een andere manier leerden kennen.</p> <p>Wat beter kon:</p> <p><u>Cofinanciering</u>: Ymere was de enige lokale financier van het project. Achmea financierde landelijk schooljudo trajecten en daarmee ook in Haarlem.</p> <p><u>Ouderparticipatie</u>: In 2012 is er meer aandacht gegeven aan ouderparticipatie maar dat zorgde niet voor veel meer betrokkenheid van ouders.</p>
<i>Prognose</i>	<p>In het Rozenprieel is schooljudo voor het laatst in 2011 uitgevoerd. Aandachtspunt voor komend jaar: gezondheid en bewegen voor alle doelgroepen. Haarlem Effect zal hier mede op inzetten.</p>

Evaluatie project wijkagenda Rozenprieel

Project: Rozenpad

Plan

Projectomschrijving	<p>De Roos en De Tulp werken samen als het gaat om activiteiten en projecten voor oudere buurtbewoners. Communicatie in het wijkblad is daarbij een aandachtspunt.</p> <p>Uit een inventarisatie onder buurtbewoners vanaf 65 jaar over wat zij belangrijk vinden en willen, komen naast activiteiten ook aandachtspunten naar voren als schoon, heel en veilig en toegankelijkheid in de hele wijk.</p> <p>Het projectteam gaat aan de slag met bewonersparticipatie, specifiek met buurtbewoners vanaf 65 jaar en zal naast het organiseren van activiteiten ook in samenspraak met buurtbewoners werken aan de ontwikkeling van voorstellen voor de verbetering van de buitenruimte.</p>
Projecteigenaar	Haarlem Effect
Tijd	2011-2012
Doelen	<p>Doelstellingen:</p> <ul style="list-style-type: none"> -Fysiek en inhoudelijke verbinding tussen zorgcentrum de Roos en Buurtcentrum de Tulp realiseren. -Voorzieningen voor buurtbewoners vanaf 65+ versterken in de wijk. <p>Specifiek:</p> <ul style="list-style-type: none"> -Het betrekken van ouderen bij de openbare ruimte en leefbaarheid in de wijk, gespecificeerd op hun wensen/behoefte. -Het activiteitenprogramma voor ouderen integraal in de wijk communiceren/aanbieden en mensen toeleiden naar deze activiteiten. -Samenwerking versterken met partners in de wijk. <p>Uitgangspunten:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Bewoners staan centraal en participeren. -Partners in de wijk vormen een integraal team vooral tijdens de startfase.

Rapportage en evaluatie

Stand van zaken project	<p>Startfase (voorjaar 2011)</p> <p>Inventarisatie onder de doelgroep; 400 buurtbewoners van 65 jaar en ouder zijn uitgenodigd om deel te nemen aan wijkgesprekken en bijeenkomsten. 118 buurtbewoners in deze leeftijdscategorie hebben meegedaan aan wijkgesprekken aan huis. 57 deelnemers hebben deelgenomen aan rondetafelgesprekken. Bewoners hebben gesproken over wat zij belangrijk vinden in hun wijk.</p>
-------------------------	---

*De volgende thema's zijn naar voren gekomen:
toegankelijkheid stoepen en straten
schoon
groen
communicatie activiteiten*

*Professionals partners zijn betrokken:
3 bijeenkomsten met een projectteam hebben plaatsgevonden met Gemeente Haarlem, Ymere, PreWonen, Haarlem Effect, Reinaldagroep.*

*Professionals geven aan:
Ondersteunen aangedragen punten bewoners
Toegankelijkheid Buurtcentrum de Tulp
Vooral investeren op verbreden betrokkenheid bewoners*

Afronding startfase (najaar 2011): vorming deelprojecten

*klankbordgroep bewoners is gevormd
professionals betrokken bij de
door de klankbordgroep vastgestelde deelprojecten 2012-2013:*

- 1. Groen bij zorgcentrum de Roos*
- 2. Groen op het Voortingsplantsoen*
- 3. Toegankelijkheid openbare ruimte*
- 4. Toegankelijkheid Buurtcentrum de Tulp*
- 5. Activiteiten*
- 6. Communicatie ten behoeve van de doelgroep*

1. Groen bij zorgcentrum de Roos

Samen met bewoners en andere partijen is aan achterzijde zorgcentrum de Roos een mooie groene buitenruimte ontwikkeld

- ✓ Op basis van behoeften en wensen van ouderen uit de buurt ontwikkeld.*
- ✓ Participatietraject heeft plaatsgevonden; bewoners van zorgcentrum de Roos en buurtbewoners van de Tybautstraat betrokken bij het ontwerp en onderhoud van het groen.*
- ✓ Werkgroep Geheime Groene Roos Genootschap hebben advies beplanting gegeven en ondersteuning bij de opening gebracht.*
- ✓ Nauwe samenwerking tot stand gekomen tussen Zorgcentrum de Roos (Reinaldagroep), Pré Wonen, Ymere, werkgroep GGRG en Haarlem Effect.*
  - ✓ Onderhoud ondergebracht bij buurtbewoners: eigenaarschap groen op dit deel gerealiseerd.*
- ✓ Tybautstraat heeft een verbeterde uitstraling gekregen.*
- ✓ Buurtbewoners en bewoners zorgcentrum zijn tevreden over het resultaat.*
- ✓ Feestelijke opening van de groene buitenruimte heeft plaatsgevonden op 22 juni 2012 in aanwezigheid van wethouder R. van Doorn.*

2. Groen op het Voortingsplantsoen

Samen met bewoners en schoolkinderen en andere partijen hebben er groenacties plaatsgevonden om het plein groener te maken.

- ✓ Bijeenkomsten georganiseerd met buurtbewoners voor een plan van aanpak vergroening Voortingplantsoen.
- ✓ overleg tussen buurtbewoners, werkgroep GGRG en Gemeente over mogelijkheden groen op het plein, rekening houdend met de aanwezigheid van de jeugd.
- ✓ Eerste Groenactie i.s.m. de Hannie Schaftschool tijdens NL Doet in maart 2012 gerealiseerd; beplanting kleine boomspiegels, educatieve les over beplanting aan groep 7 en 8.
- ✓ Workshop geveltuintjes voor bewoners, mei 2012, 2 geveltuintjes aangelegd.
- ✓ Tweede Groenactie i.s.m. de Hannie Schaftschool in november 2012; beplanting grote boomspiegel en bijwerken alle boomspiegels.
- ✓ Beplanting van hangplekken jeugd, met als doel 'wildplassen' tegengaan in portieken en tegelijkertijd aantrekkelijker te maken waar er sprake is van een verloederd aanzicht, is gerealiseerd april 2013.
- ✓ Een groenere buitenruimte met op diverse plekken extra groen in de vorm van plantenbakken en klimop langs het hekwerk is in april 2013 gerealiseerd.

3. Toegankelijkheid openbare ruimte

Minder valide bewoners hebben tijdens een 'rollatorwandeling' gekeken naar toegankelijkheid van straten en stoepen; gemeente heeft aanpassingen gedaan.

- ✓ In maart 2012 heeft een 'rollatorwandeling' plaatsgevonden, t.b.v. de openbare ruimte tussen het zorgcentrum de Roos en Buurtcentrum de Tulp op toegankelijkheid;
- ✓ Op het Wintertuinplein is een prullenbak verplaatst en de stoepen van een talud voorzien.
- ✓ Herplaatsing plantenbak Linschotenstraat, waardoor verbreding stoep.
- ✓ Bestrating Palmstraat is hersteld.
- ✓ Van Zompelstraat zijn boomwortels afgevlakt, stoep is opnieuw bestraat.
- ✓ Op het Voortingplantsoen zijn aan beide zijden van het buurtcentrum taluds gemaakt.
- ✓ Oversteek naast de Vomar, stoep is vlak gemaakt.
- ✓ Weverstraat: ter hoogte van de brievenbus is een talud gemaakt.

	<p>4.Toegankelijkheid Buurtcentrum de Tulp In samenspraak met gebruikersgroepen van de Tulp een plan gemaakt om de achterzijde van de Tulp en de keuken aantrekkelijker te maken.</p> <ul style="list-style-type: none"> ∨ Uitgangspunt geformuleerd voor de achterkant Buurtcentrum de Tulp: Een 'kijkje in de keuken' waardoor de toegankelijkheid van het buurtcentrum is verhoogd'; ∨ Keuken van het buurtcentrum is aangepast voor gebruik van meer klanten en bezoekersgroepen. ∨ Raam geplaatst ter hoogte van de keuken, waardoor achterkant van het buurtcentrum minder 'gesloten' is en daardoor toegankelijker gemaakt. ∨ Architect van de Tulp heeft samen met vrijwilligers het plan besproken en hun wensen voor keuken daarin meegenomen. ∨ Definitief ontwerp gereed mei 2012, aannemer aangetrokken mei 2012, verbouwing gerealiseerd in juli 2012. <p>5.Activiteiten Nieuwe activiteiten ontwikkeld op behoeften van de doelgroep en burgerinitiatieven ondersteund.</p> <ul style="list-style-type: none"> ∨ N.a.v. behoeften van ouderen, een gezamenlijk aanbod door partners gerealiseerd in de wijk. ∨ In samenwerking met zorgcentrum de Roos afstemming en inzet activiteiten. Inzet personeel van Haarlem Effect in het zorgcentrum tot eind december 2012. ∨ In samenwerking met Sportsupport, GGD en fysiotherapie specifiek ingezoomd op preventieve activiteiten in het kader van sport en bewegen voor ouderen. ∨ Ondersteuning geboden aan wijkinitiatieven specifiek voor ouderen, zoals de Open Eettafel, soep op zondag en 'oude plaatjes draaien'. ∨ Huiskamergroep gestart <p>6.Communicatie ten behoeve van de doelgroep Vier nieuwsbrieven met activiteitenoverzicht specifiek voor bewoners van 65 jaar en ouder, 2 mededelingenborden geplaatst.</p> <ul style="list-style-type: none"> ∨ 3 nieuwsbrieven voor ouderen zijn op adres verstuurd. ∨ 4e nieuwsbrief werd opgenomen in de wijkkrant, de Rooskleurig. ∨ Bewoners seniorencomplexen ontvangen informatie specifiek in hun complex. ∨ Vaste mededelingenborden zijn geplaatst op twee plekken in de wijk: dicht bij de Hannie Schaftschool en de Vomar ∨ Activiteitenladder is op diverse plekken in de wijk zichtbaar opgehangen. <p>Extra aandacht jeugdoverlast Voortingsplantsoen</p> <ul style="list-style-type: none"> ∨ Projectgroep in mei 2012 van start gegaan met bewoners, gemeente, politie, jongerenwerk, om problematiek te bespreken en actieplan te starten. ∨ Buurtbewonersbijeenkomsten zijn ondersteund en hebben plaatsgevonden. ∨ Meer surveillance/aanwezigheid politie en handhaving is gerealiseerd via het Jeugdgroepenoverleg van Gemeente Haarlem. ∨ Haarlem Effect realiseert ruimere openingstijden voor de jeugd. ∨ Intensieve samenwerking van start gegaan in 2013, waarin Haarlem Effect de trekkersrol op zich neemt om een preventief programma te ontwikkelen samen met de expertise van CJG, Kontext, OKC Spalier en Halt. ∨ Afdeling Veiligheid zet in op handhaving veiligheid in nauwe samenwerking met Politie, buurtbewoners en Haarlem Effect.
Betrokkenen	<p>Ymere, Gemeente Haarlem, Pré Wonen, Reinaldagroep, zorgcentrum de Roos, Philpedelphia, GGRG, werkgroep Kunst en Cultuur, buurtbewoners en Haarlem Effect.</p> <ul style="list-style-type: none"> ∨ Alle partners hebben intensief samengewerkt waardoor de projectonderdelen positief zijn gerealiseerd. ∨ Ymere heeft samen met Haarlem Effect de stuwende rol op zich genomen en de projectleider gefinancierd. ∨ Alle andere partijen hebben financieel bijdragen aan de deelprojecten in de uitvoering.

<i>Evaluatie</i>	<i>Het project is geslaagd. De GGRG heeft veel tijd en energie gestoken in de groenprojecten binnen Rozenpad. De koppeling tussen GGRG en de Kunst en Cultuurgroep had meer vorm kunnen krijgen. Aandachtspunten: de achterkant van de Tulp, meer benutten met groen en de verbinding tussen het zorgcentrum de Roos en de Tulp blijft belangrijk. Terugkoppeling over de resultaten van het project is gecommuniceerd aan de doelgroep tijdens de wijkproeverij op 18 maart 2013.</i>
<i>Prognose</i>	<i>Doorontwikkeling en kansen, waar Haarlem Effect zich actief voor gaat inzetten: Ouderen die betrokken zijn bij de totstandkoming van de projectonderdelen worden gevraagd mee te denken over het gezamenlijk vormgeven van vrijwillige hulp/burenhulp in het Rozenprieel. Eigenaarschap van buurtcentrum de Tulp wordt voortgezet in het ondersteunen van meer burgerinitiatieven, richting wijkonderneming. Activiteiten dragen bij aan een langere zelfstandigheid van ouderen en bieden ondersteuning. Kwetsbare volwassenen en ouderen vinden een plek in de buurt, waar zij een goede dagbesteding volgen, zowel in zorgcentrum de Roos als in Buurtcentrum de Tulp. Individuele behoeften worden uitgewerkt in innovatieve projecten als welzijn op recept. Vitale ouderen/volwassenen zetten zich in voor de meer kwetsbare mensen, deze vrijwilligers worden blijvend ondersteund door professionals.</i>

Bijlage

De projecten fysiek

- **Veilig en effectief parkeren**
- **Herontwikkeling Koningstein-terrein**
- **De kwaliteit van het Zuider Buiten Spaarne**
- **Verkeer**
- **Duurzaamheid**
- **Groen**
- **(Ver)nieuwbouw en renovatie**
- **Vooroorlogse huurwoningen Ymere**
- **HAT woningen**
- **Herprofilering straten**
- **Schone, hele en veilige buurt**
- **Toegankelijkheid en beter begaanbare straten**

Evaluatie project wijkagenda Rozenprieel

Project: Veilig en effectief parkeren

Plan

<i>Projectomschrijving</i>	<i>Ymere en gemeente starten samen met bewoners een pilot parkeren op binnenterreinen. Deze openbare terreinen worden nu als onveilig beschouwd en slechts voor circa 30% gebruikt. Doel van de pilot is veilig parkeren op de achterterreinen. Voordeel is dat een deel van de busjes daarmee uit het zicht van de straat kan worden gehaald en alle parkeerplaatsen beter worden gebruikt. Mogelijk tegen betaling.</i>
<i>Projecteigenaar</i>	<i>Gemeente Haarlem</i>
<i>Tijd</i>	<i>Start 2011 en 2012</i>
<i>Doelen</i>	<i>Het beter gebruiken van de binnenterreinen. Het veilig kunnen parkeren op de binnenterreinen. Verplaatsen werkbusjes uit het straatbeeld naar de binnenterreinen. Hoge parkeerdruk verminderen.</i>

Rapportage en evaluatie

<i>Stand van zaken project</i>	<ul style="list-style-type: none"> • <i>In 3 achterpaden zijn 20 lantaarnpalen op zonne-energie geplaatst. De achterpleinen werden regelmatig vergeten in het regulier onderhoud, dit is verbeterd.</i> • <i>Parkeerdruk is verminderd door invoering vergunningstelsel voor parkeren. Uit tellingen is gebleken dat er geen tekort meer is aan parkeerplaatsen. In de huidige situatie op de achterterreinen is de bezettingsgraad van auto's 50% tot 60%.</i> • <i>In de wijk is inmiddels een autodate/greenwheels voorziening aanwezig.</i> • <i>Een deel van bewoners wil dat de werkbusjes uit de straat verdwijnen en verhuizen naar de achterterreinen. De eigenaren willen de busjes wegens onveiligheid en diefstal voor het eigen huis parkeren. Met beter onderhoud en betere verlichting is geprobeerd het parkeren toch te stimuleren.</i> <p><i>Met deze maatregelen is het project voor de wijkagenda afgerond.</i></p>
<i>Betrokkenen</i>	<i>Gemeente, Ymere, wijkraad en bewoners</i>
<i>Evaluatie</i>	<i>Het gebruik van de binnenterreinen is verhoogd van 30% naar ca. 60%. blijkt uit metingen door een extern bureau uitgevoerd in 2013 op alle betreffende binnenpleinen. Men durft er weer te parkeren, maar de busjes zijn nog niet uit de straat verdwenen. De verwachting is niet dat dit zal gaan gebeuren. Enerzijds omdat er genoeg parkeerplaatsen zijn (parkeervergunning ingevoerd) anderzijds wil men zicht op de bus met dure gereedschappen. En dat is op de binnenpleinen niet haalbaar. Op twee binnenterreinen is het gebruik niet verhoogd, maar daar is geen tekort aan parkeerruimte voor de deur.</i>
<i>Prognose</i>	<i>Het rommelige beeld en de duidelijkheid over waar wel en niet geparkeerd mag worden, kan nog worden verbeterd. Dit blijft een aandachtspunt bij de wijkgesprekken en wordt meegenomen in de herprofilering van de straten. Bij nieuwbouw rondom de binnenpleinen dient aandacht te worden geschonken aan zichtbaarheid vanuit de woning op het parkeerterrein en voorkoming van blinde muren. Er kan nagedacht worden hoe het gebruik van de achterterreinen verder geïntensiveerd kan worden.</i>

Evaluatie project wijkagenda Rozenprieel

Project: Herontwikkeling Koningstein-terrein

Plan

Projectomschrijving	<p>Herontwikkeling van het gebouw op deze strategische plek:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Koningstein is een belangrijk gebouw op een strategisch gelegen plek in de wijk. - De icoonwerking van Koningstein is geen doel op zich. Het gebied Koningstein mag eventueel door sloop-nieuwbouw herontwikkeld worden. - Het gebouw moet verbonden worden met het Spaarne en ontwikkelingen moeten mede worden afgewogen in relatie tot 'Europas'. - Herontwikkeling van Koningstein biedt de mogelijkheid om de Jan Huijgenstraat rechtstreeks te verbinden naar het Spaarne. Daarmee ontstaat ook de mogelijkheid om de ingang van de Hannie Schaftschool aan de straat te leggen. - De herontwikkeling dient meer functies dan alleen wonen te krijgen. Eventueel zou er een openbare functie aan de waterzijde kunnen komen. Dat zal echter geen detailhandel kunnen zijn. Voorts dient te worden voorkomen dat er een extra verkeer aantrekkende werking vanuit gaat. - Een hotel behoort tot de mogelijkheden.
Projecteigenaar	Gemeente Haarlem
Tijd	2011
Doelen	Een beter aanzicht van de wijk

Rapportage en evaluatie

Stand van zaken project	<ul style="list-style-type: none"> • Gemeente is sinds april 2013 actief met de wijkraad in gesprek. Uit dit gesprek is een aantal ontwikkelmodellen gekomen. • Eerdere ontwikkelscenario's en initiatieven vanuit de buurt, waaronder Dromenstein, zijn hierin meegenomen. • Naar aanleiding van o.a. deze gesprekken wordt momenteel uitgegaan van sloop- nieuwbouw. • Randvoorwaarden zijn opgesteld in twee varianten, één van ca. 4000 m² (ondersteund door gemeente), één van ca. 3000 m² (gesteund door wijkraad, naar voren gebracht door 2 professionals uit de buurt). Deze worden voorgelegd aan B&W. Hier wordt een keuze gemaakt en zal de betreffende variant klaargemaakt worden om in de markt te zetten. • Uitgangspunt is de gekozen variant zo mogelijk op te nemen in het nieuwe bestemmingsplan dat momenteel in de maak is. Met deze maatregelen is het project voor de wijkagenda afgerond. • De Koningsteinstraat vormt een langzaam verkeersverbinding tussen Spaarne en buurt. Belangrijk is daarbij de ontsluiting van de Hanny Schaftschool, die aan deze straat ligt.
-------------------------	--

<i>Betrokkenen</i>	<i>Gemeente, wijkraad, klankbordgroepen bewoners</i>
<i>Evaluatie</i>	<i>De participatie met de buurt heeft opgeleverd dat er een gedeeltelijke consensus over het ontwikkelmodel is ontstaan. Er zijn echter nog verschillende aspecten waar gemeente en buurt over van mening verschillen. Het gaat dan voornamelijk over de grootte van het totale volume van de ontwikkeling en de breedte van de Koningsteinstraat ter plaatse van het Spaarne. Hierover zal B&W een beslissing gaan nemen en wordt de Raad middels de Commissie geïnformeerd. Over deze aanpak zijn beide partijen in beginsel tevreden. De Klankbordgroep heeft aangegeven dat het afstemmingsproces zorgvuldiger had gekund.</i>
<i>Prognose</i>	<i>Een heldere en overzichtelijke set van stedenbouwkundige en financiële randvoorwaarden moet worden opgesteld als resultaat van de gesprekken met wijkraad en wethouder. Over de randvoorwaarden moet politieke besluitvorming plaatsvinden. De voorwaarden worden vertaald naar het bestemmingsplan en een besluit moet genomen worden over hoe het in de markt wordt gezet</i>

Evaluatie project wijkagenda Rozenprieel

Project: Kwaliteit Zuider Buiten Spaarne

Plan

<i>Projectomschrijving</i>	<i>De wijk is prachtig langs het Spaarne gelegen. Toch zie je vanuit de wijk weinig van het Spaarne en leent de kade zich nu nog niet voor bijvoorbeeld een mooie wandeling of als fietsroute. De kwaliteit van het Zuider Buiten Spaarne kan beter benut worden voor de wijk. Dit project verkent hoe en waarmee dit kan worden bereikt. De aansluiting op de Turfmarkt en Buitenrustbrug vraagt bijzondere aandacht en zal waar mogelijk worden meegenomen in de ontwikkeling.</i>
<i>Projecteigenaar</i>	<i>Gemeente Haarlem</i>
<i>Tijd</i>	<i>2012</i>
<i>Doelen</i>	<i>Zicht op het Spaarne vanuit de wijk en de kwaliteit beter benutten voor de wijk.</i>

Rapportage en evaluatie

<i>Stand van zaken project</i>	<i>Het project is op dit moment niet opgenomen in de programmering van de gemeente en gericht op een lange termijn ontwikkeling. Er zijn ideeën vanuit bewoners, gemeente en Ymere om de kwaliteit te verbeteren, maar er zijn ook bewoners die vinden dat hier niets hoeft te gebeuren, omdat het al een mooie omgeving is. Op dit moment is er weinig keuze omdat er geen budget is. Tevens is er een verkennend onderzoek uitgevoerd naar verschillende varianten van het hergebruik van de Merenstoren gelegen aan het Zuider Buiten Spaarne. De herinrichting van de Turfmarkt heeft plaatsgevonden.</i>
<i>Betrokkenen</i>	<i>Gemeente</i>
<i>Evaluatie</i>	<i>De wijkraad vindt dat het entree van de wijk niet is verbeterd door de herinrichting van de Turfmarkt. Op dit moment wordt er mogelijke verbeteringen besproken door onder andere een verkeerskundige van de gemeente.</i>
<i>Prognose</i>	<i>In het Spaarneplan dat in 2002 is vastgesteld is de ambitie vastgelegd, dat is staand beleid. Op dit moment is er geen geld om de ambitie rondom de ruimtelijke kwaliteit van het Zuider Buiten Spaarne verder uit te werken en te onderzoeken. Prioriteit gaat naar urgente problemen, in beheer en onderhoud. De kansen voor hergebruik van de Merenstoren hangen voor een groot deel af van (financiële) mogelijkheden van andere partijen, de gemeente staat wel open voor overleg.</i>

Evaluatie project wijkagenda Rozenprieel

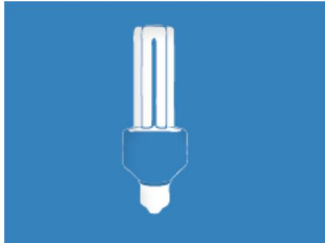
Project: Verkeer

Plan

Projectomschrijving	<p>- De verkeerscirculatie in de wijk is onderwerp van gesprek. De diverse projecten zullen in samenhang worden gezien. Dan gaat het om bijvoorbeeld: wandel/ fietsroutes, toegankelijkheid voor senioren, veilig en effectief parkeren, verkeer remmende maatregelen, weren van zwaar verkeer uit de wijk en plaatsing van fietsenklemmen. Bezien wordt op welke wijze de vrachtauto's van de VOMAR niet meer door de wijk hoeven te rijden.</p> <p>- Oversteekbaarheid Rustenburgerlaan bevorderen.</p>
Projecteigenaar	Gemeente Haarlem
Tijd	2011-2013
Doelen	Verbeteren verkeerscirculatie in de wijk op diverse vlakken, ter voorkoming van overlast, ter bevordering van veiligheid en doorstroming.

Rapportage en evaluatie

Stand van zaken project	<p>Wandel/ fietsroutes, toegankelijkheid voor senioren, veilig en effectief parkeren komen terug in andere deelprojecten in deze wijkagenda. Knelpunten bij de Roos en de Vomar zijn aangepakt. Bij de Vomar is een aanpassing aan de stoep gedaan en een boom verwijderd zodat de leveranciers makkelijker kunnen keren en zo niet langs het Zuiderbuitenspaarne hoeven te rijden. Door fout parkeren op de stoep van het winkelend publiek, wordt het keren vaak nog onmogelijk gemaakt. Met de Vomar is afgesproken dat de bedrijfsleider contact opneemt met de afdeling Handhaving bij overtredingen.</p> <p>Veel bewoners van de Roos worden afgezet met een busje bij de hoofdingang i.p.v. bij de eigen ingang. Op het doodlopend stukje voor de hoofdingang is het lastig voor busjes om te keren. Daarnaast wordt er op dit stukje vaak fout geparkeerd door buurtbewoners en kunnen de busjes nog moeilijker keren. Vanwege ruimtegebrek en de benodigde toegankelijkheid zijn geen fysieke maatregelen mogelijk. De Roos heeft toekomstplannen om de hoofdingang te verplaatsen naar de zuidzijde. Met de Roos is afgesproken dat zij de bewoners verzoeken vaker gebruik te maken van de "eigen" ingang. Daarnaast is er een afspraak met handhaving dat zij hier periodiek intensiever controleren op foutparkeren.</p>
Betrokkenen	Gemeente, bewoners, winkeliers
Evaluatie	De wijkraad geeft aan een verkeerscirculatieplan belangrijk te vinden. Er zijn verschillende beelden over de urgentie van een dergelijk plan. De oversteekbaarheid van de Rustenburgerlaan is nog niet opgepakt. En aandachtspunt blijft het keren bij de Vomar. Deze punten kunnen besproken worden bij de wijkgesprekken en mogelijk bij een vervolg van de agenda terugkomen.
Prognose	Actuele en voortdurende problemen in wijkgesprekken monitoren.

Evaluatie project wijkagenda Rozenprieel

Project: Duurzaamheid

Plan

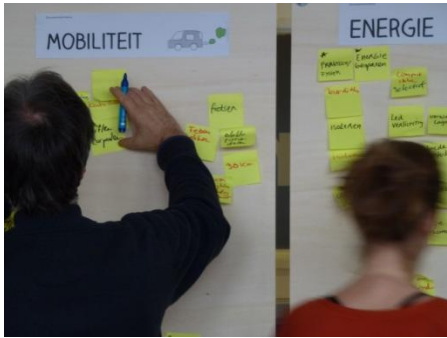
Projectomschrijving	<ul style="list-style-type: none"> - Particulier initiatief op duurzaamheid actief ondersteunen, bijvoorbeeld bij vergunningverlening of advisering over te nemen maatregelen. - Ymere onderzoekt mogelijkheden voor uitbreiding duurzame verlichting achterpaden op zonne-energie. - Initiatief De 'Opgewekte club'. Dit is een club van ondernemers, bewoners, de gemeente en Ymere, die gezamenlijk nadenken over energie (kostenbesparingen en duurzaam), fysieke aanpassingen aan woningen met een inkoopvoordeel en allerlei groene (letterlijke en symbolische) projecten in de wijk. Er wordt gezocht naar een 'creatieve green lab' in de wijk: een plek voor ontmoetingen, workshops, ondersteuning i.v.m. vergunningverlening, en het laten zien van voorbeeldprojecten
Projecteigenaar	Gemeente, Ymere, buurtbewoners, InHolland en ondernemers
Tijd	2011-2013
Doelen	Innovatie duurzaamheid in het Rozenprieel verhogen

Rapportage en evaluatie

Stand van zaken project	<p>Samen met Entremedio wordt gekeken hoe bewoners inhoud geven aan duurzaamheid in het Rozenprieel, en het opstarten van concrete initiatieven met een nadruk op CO2 reductie voor particuliere woningen om bij te dragen aan een klimaatneutraal Haarlem 2030. Entremedio heeft de opdracht om dit proces gedurende drie jaar te begeleiden en met de bewoners verschillende concrete proposities te ontwikkelen. Deze proposities dienen opschaalbaar te zijn voor het Rozenprieel en andere Haarlemse wijken. En tevens concreet voor 30 woningen wordt er een inspanning geleverd deze 30% energiezuiniger te maken. Het project is gepland voor tweeënhalf jaar van Q3 2011 tot Q2 2014 en is bekend in de Rozenprieel als de Opgewekte Club.</p> <ul style="list-style-type: none"> • "De Opgewekte club" bestaat uit een netwerk van 100+ aangesloten bewoners die zich inzetten voor een duurzaam Rozenprieel. Concrete ambities voor verschillende domeinen van duurzaamheid zijn geformuleerd. En zijn twee initiatieven door ontwikkelt met ondersteuning van Entremedio voornamelijk door hun directe relatie met de klimaat doelstelling. Directe resultaten hiervan zijn bijvoorbeeld; dat 20% (36/213) van deelnemers die via collectieve inkoop actie 2013 uit het postcode gebied van de Rozenprieel kwam en 18 huishoudens mee ontwikkelen aan de Opgewekte Woning Club. • De Opgewekte woning Club is ontstaan vanuit het idee dat het raar is geen gebruiksaanwijzing van je woning te hebben om fijn wonen (duurzaam en comfortabel) te bewerkstelligen. In het 1^e KW 2014 loopt er nog een tweede pilot hiervan. Entremedio op zoek naar mogelijkheden om de opgewekte woning club voort te zetten als zelfstandige propositie en over te dragen aan buurtgenoten. • Tijdens het Energiecafe bleek er veel belangstelling te zijn voor het zelf produceren van energie en met 50+ deelnemers een succes. Bewoners
-------------------------	--

hebben zich opgegeven voor de collectieve inkoop actie van de gemeente Haarlem (SamenZonneEnergie) alwaar om en nabij 36/213 (20%) van de deelnemers uit het postcode gebied van de Rozenprieel kwam. Ook voor huurders en VvE's werden oplossingsrichtingen aangereikt om duurzame energie te organiseren. Het dak van de Greinerschool en De Roos worden als kansrijk gezien, voor collectieve opwekking met zonnepanelen.

- Ymere is partner van het initiatief via Blok voor Blok en is beschikbaar om mee te denken. Ymere investeert niet in zonnepanelen op haar bezit momenteel. Ze heeft wel aangegeven mee te willen denken en te onderzoeken wat de mogelijkheden zijn, als een groep huurders zelf panelen wil plaatsen.
- Ymere heeft in 3 achterpaden 20 lantaarnpalen op zonne-energie opgehangen en op daken van woningen de bijbehorende zonnecollectoren. Vooraf hebben we wel gekeken, hoe de zon op de panelen kan schijnen, want dat is niet overal even makkelijk. Het resultaat is 4 locaties op de daken van onze woningen. De lampen zijn hufterproof. Voordeel is dat ze nog hangen, maar het is relatief wel duur. Er zijn problemen met de accu's. Die liggen onder de grond en worden nat. Er wordt met de leverancier gekeken hoe dit probleem te herstellen.

Betrokkenen	Gemeente en Entremedio samen met bewoners, op de achtergrond Ymere
Evaluatie	<p>Entremedio heeft sneller dan verwacht een toolkit voor energiebesparing en energieopwekking uitgewerkt en opgeleverd. Beide onderwerpen zijn getest in de wijk. Uiteindelijk is de toolkit pas af als er uitvoeriger mee getest is. Gedurende het project bleek dat er nog geen diensten en producten beschikbaar waren om een wijk als Rozenprieel mee te bedienen. Entremedio heeft, in overleg met de gemeente, voorrang gegeven aan het ontwikkelen van deze diensten en producten boven het realiseren van 30% energiebesparing bij 30 woningen.</p> <p>Resultaat:</p> <ul style="list-style-type: none"> • De Opgeweekte woning Club, wat een gefaseerde toolkit is van vier bijeenkomsten om een plan te maken ter verduurzaming van de woning. Ontstaan vanuit bewoners van de Roos die het idee hadden dat het raar is geen gebruiksaanwijzing van je woning te hebben om fijn wonen (duurzaam en comfortabel) te bewerkstelligen.

- Een energielspel als afsluiting van de cursus waarbij meerdere bewoners ontdekken dat ze voordeel krijgen als ze samen een bouwkundige opdracht aan een aannemer geven.
- Draaiboek voor het Energiecafé en een draaiboek voor een geslaagde bewonersbijeenkomst over bijvoorbeeld het kopen van zonnepanelen.

Prognose

- *Het budget vanuit ISV voor Entremedio en de opgewekte Club is bijna uitgeput. De vraag rijst dan ook hoe deze investering in ambities t.b.v. duurzaamheid kan worden ingebed en hoe deze kan worden overgedragen aan de wijk, bewoners en ondernemers. Belangrijk gegeven hierbij is dat er veel buurtbewoners enthousiast zijn over het thema; er momentum is; en dat dit voortgezet kan worden; en nieuwe activiteiten ontplooi kunnen gaan worden.*
- *De Opgewekte Club als buurt-merk en haar deelnemers meenemen in een vervolg traject t.b.v. het bepalen van ambities en inhoud wijkcontract en tevens klimaatdoelstellingen van de gemeente op wijkniveau.*
- *Ontwikkelde buurtproposities als de Opgewekte Woning Club en Energie Café aan laten sluiten bij andere doelgroepen in de Rozenprieel; particuliere-, sociale-huurders en ondernemers van de Greinerschool bijvoorbeeld.*
- *Kruisbestuiving met enerzijds andere domeinen naast energie, zoals zorg, groen en werk stimuleren. En anderzijds interactie tussen verscheidene actoren als de gemeente, wijkraad, initiatiefnemers woningcorporaties, lokale ondernemers, of grotere marktpartijen bevorderen. Dit zou in een coördinerende cockpit, vorm kunnen krijgen waar winwin situaties en meervoudige waardecreatie kan worden gecreëerd door vernieuwende proposities en samenwerking te verkennen. Het opzetten van een buurtbedrijf of het organiseren van maatschappelijke aanbesteding zou een roadmap kunnen zijn voor deze cockpit.*

Evaluatie project wijkagenda Rozenprieel

Project: Groen

Plan

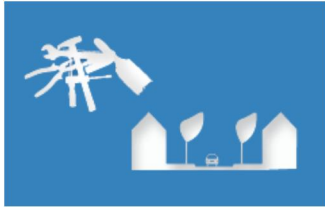
Projectomschrijving	<ul style="list-style-type: none"> - De wijk moet groener. Buurtbewoners kunnen in samenwerking met het Geheime Groene Roosgenootschap (GGRG) kopse gevels aanwijzen waar voldoende ruimte is om mogelijk verticaal groen aan te planten. - Het GGRG is in gesprek over het deels overnemen van het onderhoud en beheer van het openbaar groen. - Oudere bewoners hebben aangegeven graag meer groen rondom De Tulp en De Roos te zien. - Vanuit het project Rozenpad komt naar voren dat ouderen het belangrijk vinden dat er meer groen in de wijk nodig is. Er wordt voorgesteld om bij De Roos en De Tulp te beginnen.
Projecteigenaar	Gemeente Haarlem
Tijd	Start 2011
Doelen	Buurtbewoners willen een groenere wijk. Oudere bewoners willen meer groen zien rond De Tulp en De Roos.

Rapportage en evaluatie

Stand van zaken project	<ul style="list-style-type: none"> • Er is veel groen gerealiseerd rond de Tulp en de Roos, o.a. bakken, geveltuinen. De drijftuinen zijn gerealiseerd en een succes gebleken. De wijkraad zou graag uitbreiding zien van de drijftuinen, daar is wel ruimte voor, maar momenteel geen budget. • Het GGRG en de Hannie Schafschool hebben samengewerkt bij het inrichten van de tuin van de school en bij het planten van groen rond het Voortingplantsoen. • Nieuwe groenacties: verticaal groen wordt onderzocht. • GGRG blijft kijken waar plek is voor nieuw groen. Bij de Tulp worden 2 extra bakken geplaatst. • Via een wijkschouw door de GGRG zijn nieuwe locaties voor groen geïnventariseerd.
Betrokkenen	GGRG en Haarlem Effect samen met Ymere en bewoners
Evaluatie	Voor de wijkagenda is het project afgerond. Het vergroenen van de wijk blijft een aandachtspunt voor de gemeente. De wijkraad geeft aan dat aandacht voor groen in de wijk nodig blijft en zou graag zien dat het groen 'Het Rozenprieeltje' bij Koningstein terugkomt in het bestemmingsplan als groen.
Prognose	De GGRG blijft actief en heeft ideeën voor meer groen in de wijk. Via de wijkgesprekken blijft het onderwerp aan de orde komen.

Evaluatie project wijkagenda Rozenprieel

Project: (ver)nieuwbouw en renovatie

Plan

<i>Projectomschrijving uit de wijkagenda</i>	<i>Waar Ymere renoveert en of (ver)nieuwbouw pleegt pakt de gemeente de directe woonomgeving als eerste aan. Tenzij dit door de planning van de riolering al heeft plaatsgevonden en onder voorwaarde dat de financiën dit toestaan.</i>
<i>Projecteigenaar</i>	<i>Ymere en Gemeente Haarlem</i>
<i>Tijd</i>	<i>2011-2013</i>
<i>Doelen</i>	<i>Verbetering van de leefbaarheid</i>

Rapportage en evaluatie

<i>Stand van zaken project</i>	<i>Er is inmiddels een planning van Ymere waarin aangegeven wordt waar en wanneer (ver)nieuwbouw plaats vindt. De voorbereidingen starten in 2014 en het eerste blok wordt in 2015 aangepakt. De mogelijkheden moeten bekeken worden of de buitenruimte kan worden meegenomen door de gemeente.</i>
<i>Betrokkenen</i>	<i>Ymere, Gemeente, huurders/bewoners</i>
<i>Evaluatie</i>	<i>n.v.t.</i>
<i>Prognose</i>	<i>Ymere realiseert de (ver)nieuwbouw tussen 2015-2018 en wat betreft de buitenruimte is de prognose dat gemeente niet over de beschikbare middelen zal beschikken om de gehele buitenruimte opnieuw in te richten.</i>

Evaluatie project wijkagenda Rozenprieel

Project: Vooroorlogse huurwoningen Ymere

Plan

<i>Projectomschrijving uit de wijkagenda</i>	<i>Een aantal woningen van Ymere is slecht. Ymere onderzoekt de komende jaren hoe deze woningen en bergingen het beste kunnen worden verbeterd. De uitvoering zal verspreid over een aantal jaar plaatsvinden. Per project wordt bepaald welke maatregelen worden uitgevoerd. Voorop staat toekomstbestendigheid en duurzaamheid. Ymere stelt een planning op en communiceert deze met de bewoners.</i>
<i>Projecteigenaar</i>	<i>Ymere</i>
<i>Tijd</i>	<i>2011-2013 (onderzoek)</i>
<i>Doelen</i>	<i>Hoogwaardige renovatie en/of sloop/nieuwbouw van de betrokken woonblokken. Doelen: 1) vernieuwing van de woningen zodat deze weer minimaal 25 jaar mee kunnen 2) karakteristieke uitstraling in de wijk zoveel mogelijk behouden 3) vergroten wooncomfort t.b.v. tevredenheid bewoners 4) bijdragen in de verbetering van de leefbaarheid in de hele buurt.</i>

Rapportage en evaluatie

<i>Stand van zaken project</i>	<i>De projectgroep van Ymere heeft een voorstel gedaan voor de vorm van aanpak per bouwblok en dat besproken met de klankbordgroep. Dit voorstel (Masterplanbesluit) wordt nu voorgelegd aan de directie en wordt bij goedkeuring gecommuniceerd met de bewoners d.m.v. informatieavonden.</i>
<i>Betrokkenen</i>	<i>Ymere, projectgroep Rozenprieel, de leden van de klankbordgroep Rozenprieel (bewonersvertegenwoordiging van nagenoeg alle betrokken woonblokken en de bewoners zelf. Allen zijn actief betrokken via woonblokgesprekken. Zoals hierboven omschreven worden de bewoners opnieuw betrokken zodra er een Masterplanbesluit is genomen.</i>
<i>Evaluatie</i>	<i>Woonblokgesprekken waren positief, bij een aantal blokken was de opkomst matig. Overleg met de klankbordgroep is constructief.</i>
<i>Prognose</i>	<i>Begin 2014 verwacht Ymere alle bewoners te hebben geïnformeerd over de ingreep per woonblok en een besluit te nemen over het verdere verloop van het traject. De voorbereiding start in 2014 en de verwachte uitvoering is in 2015-2018.</i>

Evaluatie project wijkagenda Rozenprieel

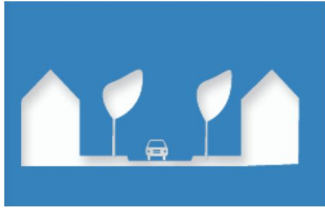
Project HAT woningen

Plan

<i>Projectomschrijving uit de wijkagenda</i>	<i>Ymere onderzoekt verhuurbaarheid van de verschillende complexen met HAT-woningen. Afhankelijk van het resultaat kijkt Ymere naar mogelijkheden om deze woningen goed te verhuren, eventueel aan te passen of een andere doelgroep voor te zoeken.</i>
<i>Projecteigenaar</i>	<i>Ymere</i>
<i>Tijd</i>	<i>2011 – 2012</i>
<i>Doelen</i>	<i>Onderzoek naar de mogelijkheden om veiligheid, uitstraling en verhuurbaarheid te verbeteren van 4 woongebouwen.</i>

Rapportage en evaluatie

<i>Stand van zaken project</i>	<i>Er is een start gemaakt met een technische inventarisatie van de gebouwen en een plan van aanpak.</i>
<i>Betrokkenen</i>	<i>Nog niet van toepassing</i>
<i>Evaluatie</i>	<i>Nog niet van toepassing</i>
<i>Prognose</i>	<i>Aanpak uitstraling en verbetering verhuurbaarheid op zijn vroegst in 2016 i.v.m. prioritering projecten Ymere. Het streven is om vooruitlopend daarop, de open verbrandingstoestellen (gevelkachels en geisers) te vervangen door een Cv-installatie.</i>

Evaluatie project wijkagenda Rozenprieel

Project: Herprofilering straten

Plan

<i>Projectomschrijving</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Straten worden opnieuw ingericht als de vervanging van de riolering plaatsvindt. - De eerste herprofilering is een deel van de Linschotenstraat. - Bij de herprofilering wordt uitgegaan van minimaal hetzelfde aantal parkeerplaatsen, waarbij de parkeerplaatsen duidelijk herkenbaar zijn. - Vindt plaats in overleg met de directe omwonenden.
<i>Projecteigenaar</i>	Gemeente Haarlem samen met de bewoners
<i>Tijd</i>	2011
<i>Doelen</i>	Verbetering van de leefomgeving, renovatie riolering, verbeteren parkeervoorzieningen.

Rapportage en evaluatie

<i>Stand van zaken project</i>	De herprofilering van de Linschotenstraat/Rozenprieelstraat is nog niet opgestart. In de afgelopen 2 jaar zijn veel onderhoudsprojecten in de tijd vooruitgeschoven i.v.m. de bezuinigingstaakstelling van de gemeente. De Linschotenstraat is er daar een van. Het project wordt voorbereid in 2015 en uitgevoerd in 2016.
<i>Betrokkenen</i>	Gemeente, bewoners
<i>Evaluatie</i>	Project is in de tijd vooruitgeschoven.
<i>Prognose</i>	Linschotenstraat/Rozenprieelstraat wordt voorbereid in 2015 en uitgevoerd in 2016.

Evaluatie project wijkagenda Rozenprieel

Project: Schone, hele en veilige buurt

Plan

<i>Projectomschrijving</i>	<i>Speciaal aandachtspunt: achterpaden schoon, heel, veilig</i> - Gemeente pakt illegaal gebruik van grond aan. - De gemeente en Ymere trekken gezamenlijk op zodat een schone, hele en veilige wijk ontstaat.
<i>Projecteigenaar</i>	<i>Gemeente Haarlem, Ymere en buurtbewoners</i>
<i>Tijd</i>	<i>Voortzetting</i>
<i>Doelen</i>	<i>Verminderen illegaal grondgebruik, veilig gevoel op straat, schone leefomgeving.</i>

Rapportage en evaluatie

<i>Stand van zaken project</i>	<p><i>Ymere:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Extra verlichting aangebracht rondom woningen Voortingsplantsoen en op achterpaden.</i> • <i>Aanstelling huismeester voor meer toezicht in en rondom de huurwoningen en wijktoezicht gezamenlijk met de wijkagent.</i> • <i>4 plantenbakken geplaatst</i> <p><i>Gemeente:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Continuering van toezicht op het dagelijks onderhoud van de openbare ruimte, zowel op het gebied van groen, wegen/trottoirs als afval. Daarnaast wordt er direct ingegrepen wanneer er een melding binnenkomt via het meldsysteem van de gemeente.</i>
<i>Betrokkenen</i>	<i>Ymere, gemeente en bewoners.</i>
<i>Evaluatie</i>	<p><i>Er zijn veel punten opgepakt en binnen het gebiedsgericht werken met wijkgesprekken en beheerders is toezicht gewaarborgd. Beelden over wat 'schoon' is komen volgens de wijkraad niet altijd overeen. Ook gedrag van (bepaalde) bewoners speelt een rol. Punt voor op het wijkgesprek en bij een vervolg van de wijkagenda.</i></p> <p><i>De huismeester van Ymere is een meerwaarde voor de wijk, als contactpersoon voor buurtbewoners en als schakel bij signalering en toezicht.</i></p> <p><i>De verlichting rond het Voortingsplantsoen blijkt onder de norm te zijn. Op dit moment onderzoekt de gemeente hoe dit opgelost kan worden.</i></p>
<i>Prognose</i>	<p><i>Schoon, heel en veilig zullen onderdeel zijn van het wijkoverleg. Ook in de herprofilering van straten wordt hier aandacht aan besteed.</i></p> <p><i>Initiatieven vanuit bewoners worden door Ymere ondersteund.</i></p> <p><i>De gemeente is bezig met een plan om gemeente breed illegaal gebruik van stukjes grond te reguleren. Elk stukje zal afhankelijk van de situatie afzonderlijk moeten worden beoordeeld.</i></p>

Evaluatie project wijkagenda Rozenprieel

Project: Toegankelijkheid en beter begaanbare straten

Plan

<i>Projectomschrijving</i>	<i>Verbeteren van de fysieke toegankelijkheid en begaanbaarheid in de buurt voor minder validen of mensen met een rollator of kinderwagen. De straat tussen zorgcentrum De Roos en buurthuis De Tulp is al aangepakt om de Tulp beter bereikbaar te maken voor de ouderen uit De Roos. Echter, op andere plekken in de buurt moet hier ook naar gekeken worden. Voorstel is een rollator-schouw.</i>
<i>Projecteigenaar</i>	<i>Gemeente Haarlem</i>
<i>Tijd</i>	<i>Voortzetting</i>
<i>Doelen</i>	<i>Het verbeteren van de toegankelijkheid in de wijk voor doelgroepen die extra aandacht verdienen, waardoor de voorzieningen in de wijk voor deze doelgroepen ook normaal bereikbaar zijn.</i>

Rapportage en evaluatie

<i>Stand van zaken project</i>	<i>In maart 2012 heeft een 'rollatorwandeling' plaatsgevonden, om de openbare ruimte tussen het zorgcentrum de Roos en Buurtcentrum de Tulp op toegankelijkheid te toetsen (mede vanuit project Rozenpad, met hulp van Haarlem Effect);</i> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Op het Wintertuinplein is een prullenbak verplaatst en de stoepen van een talud voorzien.</i> • <i>Herplaatsing plantenbak Linschotenstraat, waardoor verbreding stoep</i> • <i>Bestrating Palmstraat is hersteld</i> • <i>In de Van Zompelstraat zijn boomwortels afgevlakt, stoeptegels zijn opnieuw gelegd.</i> • <i>Op het Voortingplantsoen zijn aan beide zijden van het buurtcentrum taluds gemaakt.</i> • <i>Oversteek naast de Vomar, stoep is vlak gemaakt.</i> • <i>Weverstraat: ter hoogte van de brievenbus is een talud gemaakt.</i>
<i>Betrokkenen</i>	<i>Gemeente en bewoners (incl. betreffende doelgroepen)</i>
<i>Evaluatie</i>	<i>Voor de wijkagenda is het project afgerond. De wijkraad wil graag een rollatorwandeling door de hele wijk. Er zijn meerdere punten die qua stoep of straat niet goed toegankelijk of begaanbaar zijn. Ook de fietsproblematiek rond de studentenwoningen moet nader bekeken worden. De toegankelijkheid van de Kamperstraat is slecht vanwege krapte en ontbreken goede fietsenrekken. Nieuwe meldingen over toegankelijkheid handelt de gemeente regulier af in de wijkgesprekken. Op 12 september 2013 heeft de wijkraad een wijkschouw gehouden en de schouwlijst van de wijkraad is besproken met de gemeente. De daaruit voortkomende acties worden door de gemeente en teruggekoppeld in de wijkgesprekken.</i>
<i>Prognose</i>	<i>De toegankelijkheid is verbeterd op diverse vlakken maar het blijft een onderwerp dat in de maandelijkse wijkgesprekken zal terugkeren, er is nog veel verbetering mogelijk in de buurt.</i>

Bijlage

De projecten economisch

- ***Supermarkt***
- ***Wijkeconomie stimuleren***

Evaluatie project wijkagenda Rozenprieel

Project: Supermarkt

Plan

<i>Projectomschrijving</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Het behoud van de supermarkt is belangrijk voor de wijk. - Vanuit het Rozenpad komt naar voren dat ook ouderen in de wijk behoefte hebben aan een supermarkt. Daarnaast is een postkantoor en een pinautomaat een wens van veel ouderen. - De supermarkt is een centrale ontmoetingsplaats, waar specifieke informatie voor buurtbewoners te vinden moet zijn. - Er zal actief door de gemeente meegedacht worden over mogelijkheden tot uitbreiding, als dat bedrijfseconomisch noodzakelijk is, tot maximaal 1.200 m². - Ymere wil meedenken over nieuwbouw supermarkt met bovenwoningen.
<i>Projecteigenaar</i>	Gemeente Haarlem
<i>Tijd</i>	Voortzetting
<i>Doelen</i>	Behoud van de supermarkt voor de wijk.

Rapportage en evaluatie

<i>Stand van zaken project</i>	De gemeente heeft bij Jan Heeremans (Vomar) geïnformeerd naar plannen betreffende uitbreiding of verplaatsing van de Vomar. De Vomar wil in de buurt blijven, sluit verplaatsing binnen de buurt niet uit.
<i>Betrokkenen</i>	Vomar, Ymere en Gemeente
<i>Evaluatie</i>	In goed overleg is met de Vomar gekeken naar hun toekomstbeeld. De Vomar is niet van plan te vertrekken uit het Rozenprieel
<i>Prognose</i>	De Vomar heeft aangegeven in de wijk te blijven. Uitbreiding is nu geen directe noodzakelijkheid.

Evaluatie project wijkagenda Rozenprieel

Project: Wijkeconomie

Plan

Projectomschrijving uit de wijkagenda	<ul style="list-style-type: none"> - Ondernemers helpen zichtbaar te worden in de wijk. - Nader onderzoek naar behoefte van winkels en voorzieningen. - Actief bevorderen van maatschappelijk ondernemerschap. - Versterken van de wijkeconomie door het verbeteren van het netwerk tussen ondernemers. - Leerwerkbedrijf Tekengilde in De Greiner voortzetten. - Ook vanuit het project Rozenpad wordt het maatschappelijk ondernemerschap lokaal bevorderd door ondernemers te betrekken bij de aandachtspunten die ouderen inbrengen en daarbij hun bijdrage te leveren ten behoeve van de wijk.
Projecteigenaar	Ondernemers en Ymere
Tijd	Voortzetting
Doelen	Zichtbaarheid, netwerk en ontmoeting tussen ondernemers; faciliteren (maatschappelijk) ondernemerschap in de wijk.

Rapportage en evaluatie

Stand van zaken project	<p>Zichtbaarheid, netwerk en ontmoeting:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Een ondernemersnetwerk in de wijk kan ten goede komen aan de wijkeconomie. Waarom bijvoorbeeld een klusser in huren van ver, als je onderling zaken kunt doen? Er was ook geen relatie tussen ondernemers in de Greiner en uit de wijk. Via borrels hebben we kennismaking georganiseerd onderling. In 2009 (in de Tulp), 2010 (ABC), 2011 en 2012 (Greiner) zijn netwerkborrels voor ondernemers georganiseerd, waar Ymere en gemeente aan bijgedragen hebben. - Door kennismaking met elkaar, gemeente en Ymere, zijn nieuwe opdrachten tot stand gekomen. - Online smoelenboek waar 19 ondernemers hun bedrijf presenteren. <ul style="list-style-type: none"> - Ymere heeft ook bijgedragen aan de ontwikkeling en het onderhouden van de website van ondernemers in de Greiner. Hiermee wordt in en buiten de wijk meer bekendheid gegenereerd.
-------------------------	--

	<p><i>Faciliteren (maatschappelijk) ondernemerschap:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Er is behoefte aan betaalbare ruimte in de wijk. In de Greiner was wel ruimte, maar niet flexibel en te groot. Met de verhuur van flexplekken via Klein Haarlem is daar per 2013 verandering in gekomen.</i> - <i>Een ander knelpunt was verloedering van openbare ruimte. De uitkomsten van project schoon & heel en sociale activiteiten via Rozenpad en school, komen ook de ondernemers ten goede.</i> - <i>Een probleem m.b.t. gevestigde ondernemers in de wijk, zijn de busjes van de klussers op straat. In het project 'parkeren' zijn we hiermee aan de slag gegaan.</i> - <i>In de Kamperstraat is door de oude winkelgevels denkbaar dat hierin opnieuw bedrijvigheid gevestigd wordt. Echter, de panden worden veelal bewoond, zijn particulier eigendom en de huidige crisis leent zich niet om in een wijk direct naast het centrum detailhandel te starten. Levendigheid door bedrijvigheid, werkgelegenheid dichtbij en veiligheid door 'ogen op straat' blijft interessant, maar kan momenteel niet verder vorm krijgen.</i> - <i>Klein Haarlem, die starters en jonge creatieven faciliteert, verbindt en vooruit helpt, is vanaf voorjaar 2013 gehuisvest in de Greiner. Ze verhuren flexwerkplekken voor zzp'ers en gaan bijdragen aan de programmering van het gebouw samen met vereniging de Greiner.</i> - <i>Het Tekengilde bood een goed product in deze markt, waar een gedegen maatschappelijk concept achter zat, maar door onvoldoende ondernemerskwaliteiten is het bedrijf opgeheven.</i> - <i>Vanuit de Greiner zijn diverse ondernemers betrokken bij de wijk en projecten, bijvoorbeeld bij kunst en duurzaamheid. In project Rozenpad is uiteindelijk geen specifieke aandacht geweest voor het betrekken van ondernemers maar in de toekomst biedt het zeker kansen om ondernemers te koppelen aan sociale projecten en het oplossen van problemen. Dat moet echter wel ook vanuit de ondernemers komen.</i>
<i>Betrokkenen</i>	<i>Ondernemers en Ymere, en zijdelings gemeente</i>
<i>Evaluatie</i>	<i>Vooraf het netwerken en het bespreken van vraagstukken heeft zaken in gang gezet en geleid tot verbeteringen, zichtbaarheid, werkruimte en verdienmogelijkheden voor ondernemers. Of zij elkaar blijven ontmoeten, diensten onderling blijven afnemen of bijvoorbeeld de nieuwe beschikbare flexruimte in de Greiner willen huren, hangt af van de inzet en ambitie van ondernemers zelf.</i>
<i>Prognose</i>	<i>Deze initiatieven zijn voor een groot deel ondersteund vanuit de Taskforce Wijkaanpak van Ymere. Inmiddels gaat het beter met de wijk, is deze 'groeiwijk' af en wordt er daarom vanuit Ymere niet meer geïnvesteerd in nieuwe initiatieven rondom het stimuleren van wijkeconomie. Voor 'reguliere' leefbaarheid is wel budget, dus voor ideeën die de buurt en/of haar bewoners ten goede komen, kan men altijd Ymere benaderen, of de gemeente (bijvoorbeeld in de wijkgesprekken).</i>